

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

bo, Eph. 5. v. 16. ut in illo habeamus redemptionem per sanguinem ejus, remissionem peccatorum, Ephes. 1. vers. 7. Col. 1. v. 14.

Spiritus S. confirmat: est enim pignus hereditatis nostræ, Eph. 1. v. 14. quo signamur in diem redemptionis, Ephes. 4. v. 30. quin & baptismum signaculum justitiæ fidei facit, Rom. 4. v. 11. ut de salute certissimi esse possimus, nec portæ inferorum adversus nos prævalere valeant, Matth. 16. v. 18.

III. Ex vita æterna promissione. Nam sicut Moles exaltavit serpentem in deserto, ira exaltari oportet Filium hominis: ut omnis, qui credit in ipso, non pereat, sed habeat vitam æternam. Historia ipsa existat Num. 21. v. 7. 8. Sicut enim tùm temporis morfu serpentum ignitorum læsi, signum salutis habentes, ad quod videbant, convertebantur, non per hoc, quod videbant, sanabantur, sed per te omnium Salvatorem, Sap. 16. v. 7. 8. sic in N. T. revelata facie Christum intueri possumus, 2. Cor. 3. v. 18. qui eum in finem à Patre nobis factus est, & sapientia, & justitia, & sanctificatio & redemptio, 1. Cor. 1. v. 30. ut per fidem vitam habeamus, in nomine ejus, Joh. 20. v. 31.

Hinc elucescit, quinam genuini vitæ æternæ Candidati sint, qui vitam æternam hereditariò consequantur, nimirum soli credentes. Fides enim manus est, sine quâ vitam æternam, quæ donum Dei est, apprehendere non possumus, Rom. 6. v. 13.

Fides quasi scala est. Sicuti igitur sine scalis arborem non conscendes; sic neque sine fide ad vitam æternam pervenies.

Qui enim incredulus est Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super eum, Joh. 3. v. ult.

Fides est quasi lampas. Sicuti igitur fatuæ virgines, quæ lampades suas non exornaverant, non idoneæ erant cum sponso nuptias adire, Matth. 25. v. 11. Ita corda nostra fide exornemus, si cœlesti sponso placere velimus, sine quâ impossibile placere Deo, Hebr. 11. v. 6.

Hoc verò admiratione dignum est, quod Servator tam largam remunerationem fidei reposuit, nempe vitam æternam, ubi videbimus Deum Patrem, qui nobis Filium suum dedit, ut vivamus per eum, 1. Joh. 4. v. 9. Deum Filium, qui frater noster factus, salutem hanc sanguine suo nobis acquisivit. Deum quoque Spiritum sanctum, qui hæc omnia obsignat in cordibus nostris, ut sciamus, cui credamus, certi, quod potens sit servare depositum nostrum in illum diem, 2. Tim. 1. v. 12. 1. Cor. 2. v. 9.

Quæ ergò retrò sunt obliviscentes fratres, ad ea quæ priora sunt, extendite vos, ad destinatum scopum persequentes, ad bravium supernæ vocationis Dei, in Christo Jesu, Phil. 3. v. 14. Sic demùm exultabitis lætitiâ inenarrabili & gloriosa, reportantes finem fidei vestræ, salutem animarum, 1. Petr. 1. v. 9.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, quarum

I. *Ad Christum accede.* Est enim Doctor eruditæ linguæ, Esa. 50. v. 4. in quo omnes sapientiæ & scientiæ thesauri absconditi, Colof. 2. vers. 3. ideò missus à DEO

ut nobis notas faciat vias vitæ, Pfal. 16. v. ult. Id quod quoque fecit, dum quæcunque audivit à Patre fuo, nota fecit Apoftolis, Joh. 15. v. 15. qui deinde & Scriptis comprehenderunt, & per sermonem tradiderunt, quæcunque Jefus cœpit & facere & docere, ufque in diem, quæ assumtus est in cœlum, A&. 1. v. 1. 2.

Nos quoque hodie tenus Christum accedere æque ac Nicodemus possumus, non gressu corporis, sed mentis, Augustino loquente. Est enim nobiscum omnibus diebus, usque ad consummationem seculi, Matth. 28. v. ult.

Fit verò hoc

1. *Baptismi susceptione.* Adhuc hodiè enim quasi clamat: Sinite parvulos ad me venire, & ne prohibueritis eos, talium est enim Regnum Dei, Marc. 10. v. 14. Hinc baptismus appellatur ab Augustino: *Porta prima gratia*; à Bernhardo: *Investitura Christianismi*; à Nazianzeno: *Vehiculum ad Deum*; à B. Luthero: *Puerpera Regni cœlorum*, Ibi enim baptizatus infans verâ nobilitate insignitur, quæ coràm Deo valet, & in filium Dei adoptatur, super quâ gloriâ exclamat Johannes: Videte, qualem caritatem dedit nobis Pater, 1. Joh. 3. vers. 2.

2. *Pœnitentiæ maturatione.* Per peccata vertimus ad Deum tergum, Jer. 2. v. 27. discedimus à regiâ viâ, quâ incedendum esset, aut in viam augurum, Jud. 9. v. 37. aut in viam Jeroboam, 1. Reg. 16. v. 2. aut in viam Balaam filii Bosor, qui mercedem iniquitatis amavit, 2. Petr. 2. v. 15. hæ meræ viæ tenebræ, Prov. 3. v. 13. perversæ viæ, Prov. 28. v. 18. curvæ viæ. Pfal. 125. v. ult. & iniquitatis & perditionis sunt,

Sap. 5. v. 7. quæ non ad cœlum, sed ad perditionem ducunt, Matth. 7. v. 13.

Per pœnitentiâ igitur Christo acceleremus oportet. Revertere averfatrix Israel, vocat Dominus, Jer. 3. v. 12. Hinc Pœnitentiâ Hebræis vocatur Schuba, i. e. reversio ad Deum, sicut filius prodigus ita ad patrem reversus est, Luc. 15. v. 22. Sic verum evadit: Si pœnitet haud nocet error, Ezech. 18. v. 21.

3. *Devotâ oratione.* Quando nos mutuo alloquentes cum Israelitis dicimus: Venite, & revertamur ad Dominum, Os. 6. v. 1. Multum enim valet deprecatio iusti idonea, Jac. 5. v. 17. Quod reipsâ comperere Hiskias, 2. Reg. 14. v. 20. Jonas, Jon. 2. v. 11. Judith, Jud. 13. v. 6. Hæc exempla & nos imitemur, ut in omnibus adversitatibus, ad orationem, tanquam ad asylum confugiamus, Prov. 18. v. 10.

4. *Templi vifitatione.* Ibi enim Deus per Ministros suos ad nos loquitur, docens nos utilia, Esa. 48. v. 17. Luc. 10. v. 16. Proinde compellamus nos invicem dicentes: Venite & ascendamus ad montem Domini, & docebit nos vias suas, & ambulabimus in semitis ejus, Esa. 2. v. 3.

In Ecclesiâ Deus Pater habitaculum, imò ignem & caminum habet, Esa. 31. v. ult. ubi exaudiet nos invocantes in cœlo, 1. Reg. 8. v. 23. Deus Filius ibi officinam suam habet, ubi sedet, velut aurifaber & purgat filios Levi, ut deinde offerre sacrificiû in justitiâ possint, Mal. 3. v. 3. Deus Spiritus sanctus, ceu cœlestis columba habet ibi nidum suum, ubi evolat & revertitur, sicut columba Noæ, Gen. 8. v. 8. & pullos gignit, h. e. filios Dei ad vitam æternam, Pfal. 84. v. 4. Ubi igitur SS. Trinitas præ-

tens

fens est, ibi & sanctorum Angelorum myriades adsunt, castra metantes in circuitu timentium Deum, Psal. 34. v. 8.

5. *Beatâ emigratione.* Certa est sententia mortis, & immota: Pulvis es, & in pulverem reverteris, Gen. 3. v. 19. Verum immane quantum interest inter mortem piorum & impiorum. Quando enim pii moriuntur ad Dominum illi migrant, cum quo semper erunt, 1. Theff. 4. v. ult. Phil. 1. vers. 23.

Impii verò abeunt ad progeniem patrum suorum, & in æternum lumen non videbunt, Psal. 49. v. 20. Eccles. 11. v. 3.

Vivamus igitur hîc Christo, & aliquando in Christo quoque moriemur, & post mortem inveniemus cum eo vitam & abundantiam, Joh. 10. v. 11.

Hac ratione adhuc hodiè cum Nicodemmo ad Christum pervenire possumus. Proficiamus igitur in notitiâ Dei, ut ab eo vitam discamus; nosse enim te, consummata justitia est, & scire virtutem tuam, radix est immortalitatis, Sap. 15. v. 3.

II. *Carnem reprime.* Hîc audimus Christum dicentem: Nisi quis renatus fuerit, ex aquâ & spiritu, non potest introire in Regnum Dei, quod enim natum est ex carne, caro est.

Per carnem non intelligitur humana natura, quæ bona à Deo creata est, sed intima naturæ corruptio, quæ originem habet à Diabolo, & invidiâ ejus introivit in orbem terrarum, Sap. 2. v. 24. hinc oculi pleni sunt adulterii, 2. Petr. 2. v. 14. aures sunt incircumcisæ, Act. 7. v. 51. os plenum maledictione, Psal. 10. v. 7. manus supergrediuntur, 1. Theff. 4. v. 6. veloces pedes, ad currendum in malum, Prov. 6.

v. 18. Cor venenatus fons, ex quo exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemix, Matth. 15. v. 19. Breviter: omnia hominis membra peccati veneno infecta sunt, ut à plantâ pedis usque ad verticem non integrum quiddam sit in homine, Esa. 1. vers. 6.

Est igitur veri Christiani, ut semper adversus pravas concupiscentias militet, quæ in membris se exerunt, ne in opus erumpant: Concupiscentia enim, cum conceperit, parit peccatum, peccatum verò, cum consummatum fuerit, generat mortem, Jacob. 1. v. 15.

Quodsi igitur os tuum justitiam non loquitur, Psal. 58. v. 2. sed sermone spurco & otioso delectatur, Eph. 4. v. 29. c. 5. v. 4. ora cum Siracide: Quis dabit ori meo custodiam, Sir. 23. v. 1. Matth. 12. v. 37.

Quodsi oculus tuus scandalizaverit te, erue eum & projice abs te, Matth. 18. v. 9. Sir. 9. v. 8.

Quando aures verbum Dei fastidiunt, aut ad clamorem pauperum obsurdescunt, audi, quid Christus dicat: Qui ex Deo est, verbum Dei audit, Joh. 8. v. 47. & Salomo, Prov. 21. v. 13.

Quodsi manus tuæ unguibus furtivis præditæ, varias technas, ut defraudent proximum, machinantur, pone modum prudentiæ tuæ, Prov. 23. v. 4. ressecans unguis cultro justitiæ, quoniam vindex est Dominus de his omnibus, 1. Theff. 4. v. 6.

Si claudicas ut Mephiboseth, 2. Sam. 4. v. 4. nec incedis in viâ justitiæ, Luc. 1. v. 79. averte gradum, & intra per angustam portam, Matth. 7. v. 13.

Quando variæ concupiscentiæ è corde

EUO

tuo protuberant, dum parvus est hostis interfice. Ex uno quippe *injustitia grano, infinita bellorum seges pullulat*, teste Senecâ; & qui seminat mala in sulcis injustitiæ, metet eain septuplum, Sir. 7. v. 3.

III. *Rationem compefce.* Cum Christus Nicodemum de regeneratione instrueret, quærebat ille: Quomodo fiet istud? quin adeo stupidus erat, ut hominem in ventrem matris suæ introire & ita renasci oportere, censeret. Hinc justâ reprehensione à Christo noratur, dicente: Tu es Magister in Israël, & hæc ignoras? &c.

Ejusmodi Nicodemi adhuc hodiè non pauci sunt, quorum Symbolum est, ut Augustinus eos loquentes introducit: *Non cogor credere, quod mihi non potes ostendere.* Verùm si hoc valeret, Christianismus noster actutum collabasceret. Fide namque intelligimus aptata esse secula verbo Dei: ut ex invisibilibus visibilia fierent, Hebr. 11. v. 1. Hic si ratio Magistra esset, & præponderaret, utique ineptè judicaret. Ex nihilo enim nihil fit, intellige, naturaliter. Sed nos Deum omnipotentem credimus, qui vocat ea, quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt, Rom. 4. v. 17.

Fide quoque intelligimus Deum unum in essentia & trinum in personis esse, Deut. 6. v. 4. 1. Joh. 5. v. 8. Quod si & hic ratio consulatur, illa stultum reputabit, quod unum tria, & tria unum sint. Verùm quando perpendimus, quod per fidem ambu-

lamus, non per speciem, 2. Cor. 5. v. 7. facile acquiescimus. Difficile quippè æstimamus quæ in terris sunt, Sapient. 9. v. 16. Mysterium Trinitatis fide amplectendum, non ratione perscrutandum, ait Athanasius, & Bernhardus: Scrutari temeritas, nosse autem vita æterna est. Quilibet oret cum Davide: *Doce me Domine viam tuam, fac ut ambulemus.* Psalm. 86. v. 11.

Fide quoque intelligimus, quod Christus in unâ indissolubili Persona sit Θεός ὁμοούσιος. Quis hoc ratione comprehenderet? Est siquidem ὁμοούσιος μέγα μυστήριον, 1. Tim. 3. v. ult.

Hoc & de aliis fidei articulis intelligendum est. Compefcat se humana temeritas, inquit Augustinus, & id, quod non est, non querat, ne illud quod est, non inveniat. Et iterum: Noli intelligere, ut credas, sed crede, ut intelligas. Scrutans gravia gravatur, Prov. 25. v. 27.

In rebus Politicis ratio utiliter adhiberi potest: Verùm si Deum ejusque verbum concernit, mulier taceat in Ecclesia, 1. Cor. 14. v. 34.

Si quis igitur videtur inter vos sapiens esse, in hoc seculo, stultus fiat, ut fiat sapiens: Sapientia enim hujus mundi, stultitia est apud Deum, 1. Cor. 3. v. 28. Largiatur nobis DEUS gratiam suam, per & propter Christum, Amen.

DOMI-